

Nordisk nettverksmøte for journalistikkutdanninger

25. mai 2023, OsloMet

DEL 1: DIGITALT MØTE

Til stede via Zoom: Jenny Stengberg-Siren, Mads Kæmsgaard Eberholst, Andreas Mattsson, Andreas Widholm, Louise Kjærgaard, Panu Uotila

Fysisk oppmøte: Hilde Kristin Dahlstrøm, Anders Graver Knudsen, Solveig Schmidt, Hans Martin Djupvik, Lars Richard Bache, Jan Örneus, Birgit Røe Mathiesen, Astri Gynnild, Karianne Sørgård Olsen, Ragnhild Sofie Selstø (referent)

Sak 1/23: Status på de nordiske utdanninger

Jenny Stenberg-Siren, Helsinki universitet

Har undervisning på svensk og engelsk. Har 22 studenter. Forventninger til nettverket: Bli kjent, møtes fysisk, lage nye kontakter.

Mads Kæmsgaard Eberholst, Roskilde, RUC

Reformprosesser på universitetet, men journalistikkutdanningen er ikke påvirket i veldig stor grad. Forventninger til nettverket: Nytt medlem. Ser utfordringer med rigid studiestruktur, men tror det blir lettere etter endringer på universitetsnivå.

Andreas Mattsson, Lund Universitet

Har flyttet undervisningen fra universitet til Mediacity i Malmø. Har flere samarbeidsprosjekt med lokalaviser. Tilbyr kurs på 7,5 stp, men ser på mulighet for å opprette enda kortere kurser. Opplever trykk fra bransjen, mange vil ansette studenter i sommervikariat. Forventninger til nettverket: Fantastisk mulighet for å lærerne å jobbe sammen med andre kolleger, potensial i nettverket som vi setter pris på. For studentene er muligheten til å søke om penger til ekspressmobilitet mest aktuelt.

Andreas Widholm, Stockholm

Journalistikk er humanistisk fakultets mest populære utdanningsprogram, høyt presterende studenter som velger utdanningen. Savner mangfold i studentmassen, den speiler per i dag ikke samfunnet. Ser på andre muligheter for å rekruttere studenter. Ny master i Journalism studies fra høst 23, tidligere på svensk men blir nå gjort på engelsk. Oppretter nytt kurs kalt «Media, populism and nativism» med fokus på journalistikkens rolle i forandringsprosessene vi ser over hele verden i dag. «Journalistic writing», kurs på engelsk om vitenskapsjournalistikk. Forventninger til nettverket: Nytt medlem. Vil gjerne se på studentmassen hos andre medlemmer og se om det er måter å løse mangfoldsproblemet på.

Louise Kjærgaard, SOU

Tilbyr et fleksibelt studie, studentene kan bruke opp til 6 år på å fullføre. Har også tilbud til journalister som har vært i arbeid. Har opptaksprøver. Studentene er i praksis i 12 mnd, men står i en krise da det mangler praksisplasser. Nedbemanning i danske redaksjoner. Forventninger til nettverket: Utveksling passer ikke med utdanningsplanen, men har stor interesse i en god lærerkonferanse.

Panu Uotila, Univeristy of Jyvaskyla

Alt er normalt etter pandemi. Forventninger til nettverket: Bli kjent med hverandre og lære hva og hvordan vi underviser.

Maarit Jaakkola, Tammerfors universitet vid Fakulteten för informationsteknologi och kommunikationsvetenskaper (ICT)

Arrangerte et journalistkurs for svenske og finlandske studenter med temaet «energi» på Hanaholmen i Finland 15.-19. mai, organisert av Tammerfors, Helsingfors/Soc&kom og Göteborgs universitet, med svensk som arbeidsspråk. Kursinfo: <https://kurssite.goteborgnu.se/energi/>. Neste kurs er i mai 2024. Håndboken «Reporting Artificial Intelligence: A Handbook for Journalism Educators» (red. av Maarit Jaakkola) slippes av UNESCO på IAMCR-konferansen 9.-13. juli. I samarbeid med konferansen holdes det også møte med World Journalism Education Council. Utforsker muligheter for å arbeide med teamet minoritetsjournalistikk.

Solveig Schmidt, DMJX

Diskuterer ChatGPT og hvordan de skal løse utfordringen på eksamen. Universitetet bygger ny campus i København, men er presset økonomisk. De unge oppfører seg litt annerledes enn de pleier. Høy kvalitet blant studenter, men færre møter opp til opptaksprøver. Sliter også med praksisplasser. Forventninger til nettverket: Lærerkonferansen er viktigst. Ekspressmobilitet blir fint å få tilbake.

Hans Martin Dypvik, Volda

Høyskolen fikk nytt mediebygg i fjor som fungerer godt. Der har de blant annet en FutureLab med muligheter for innovativ journalistikk. Motiverte studenter, men merker også en endring hos studentene etter nedstenging. Forventninger til nettverket: Møte fysisk og utveksle pedagogiske og didaktiske erfaringer.

Karianne Sjørgård Olsen/Birgit Røe Mathiesen, Nord Universitet

Nytt masterprogram i journalistikk og kommunikasjon der studentene velger fordypning i journalistikk eller kommunikasjon. Snart 11 ansatte i staben. Utfordring med rekruttering, lave søkertall. Skyldes demografi og mindre ungdomskull. Har utviklet en mentorordning i samarbeid med journalister fra bransjen med stor suksess. Forventninger til nettverket: Lærerkonferansen er viktig, spesielt for lektoransatte. Håper at nettverket gir mulighet for studentutveksling og samarbeid om mindre prosjekt.

Lars Bache, Høyskolen Kristiania

Har gode søkertall. Ny studiestruktur for to år siden. Ny master i digital journalistikk til høsten, søkertallene er lave. Forventninger til nettverket: Det er viktig å sees, bli kjent. På lang sikt få et tettere samarbeid, dele erfaringer. Konferansen er viktig, og viktig at den er fysisk.

Jan Örneus, Södertörns högskole

Arbeidsmarkedet er mye bedre i Sverige. Følger med på SVT som starter sin egen journalistikkutdannelse. Forventninger til nettverket: Ekspressmobilitet og fysisk lærerkonferanse er viktig.

Astri Gynnild, Universitetet i Bergen

Programmet innførte nye studieplaner for 5 år siden, har etablert ny master og flyttet inn i Media City Bergen. God søknad til studiene, mest på bachelorstudiet. Undersøkt hva studentene gjør etterpå; høy prosentandel går fort ut i relevant jobb. Vektlegger studentaktiv læring.

Anders Graver Knudsen, OsloMet

Gode søkertall på studiet. Har hatt fysisk undervisning og oppmøte, og ser forskjell på 1. kull og 3.

kull, der sistnevnte har hatt mye digitalt. Endrer på programplanen, gi mulighet for fordypning: fortellende, undersøkende eller internasjonal journalistikk. Har en master i medieutvikling der studentene velger mellom retningene fagforfatter, journalistikk og media og kommunikasjon. Gode søkertall, men sliter med gjennomstrømming. 7 stipendiater på en PhD-program. Utvikler et videreutdanningstilbud i datajournalistikk, samarbeid med AI-lab på OsloMet. Oppstart høst 2023. Lagt om en del eksamener til høsten pga. ChatGPT. Forventninger til nettverket: Ser frem til fysisk lærerkonferanse.

Ragnhild Sofie Selstø, Universitetet i Stavanger

Gode søkertall og fornøyde studenter, men sliter med oppmøte på ikke-obligatorisk forelesninger og aktiviteter. Oppstart med ny tverrfaglig master i Digital Society høst 2023. Har et emne i multimediejournalistikk som har blitt utdatert da dette gjennomstrømmer studiet ellers. Vurderer å gjøre det om til et valgemne internasjonal/global journalistikk. Godt fagmiljø, men har kun seks ansatte på bachelor og master, som gjør oss noe sårbare. Forventninger til nettverket: Utveksle pedagogiske erfaringer, ser frem til (fysisk) lærerkonferanse.

Hilde Kristin Dahlstrøm, NLA

Stabile søkertall. Engelskspråklig master i Global Journalism med 20-25 studenter fra hele verden. Fra høsten har Norge bestemt at studenter som kommer fra land utenfor Europa må betale skolepenger. Spent på hvordan det påvirker studenttallet på dette masterprogrammet. Forventninger til nettverket: Sende studenter på utveksling eller ekspressmobilitet, eller at studenter vil komme til oss. Gode erfaringer fra lærerkonferansen, spesielt praktiske hands-on samtaler om pedagogikk og undervisningsmetoder.

Deltakere sender en oversikt over hva og når studenter (og lærere) kan utveksle til hverandre. Sendes til Ragnhild Sofie Selstø/ragnhild.s.selsto@uis.no

Sak 2/23 Nordiske samarbeidsprosjekter

Hvilke prosjekter har vi?

Ingen per nå.

Hvordan kan vi legge til rette for at flere studenter besøker nordiske naboland?

Jan Örneus: Nordiske studenter kom til Sverige og dekket riksdagsvalget i Stockholm. Er det en mulighet å gjøre ved fremtidige ting-valg? Studentene tvinges til å settes i andre samfunn/kultur, og en øvelse på utenriksjournalistikk.

Birgit Røe Mathiesen: Undersøkende journalistikk. Lage studentgrupper fra ulike institusjoner som samarbeider om et felles prosjekt. F.eks. Svalbard? Mange utenriks spørsmål som berører mange flere enn Norge (lokaljournalistikken møter internasjonal sikkerhetspolitikk).

Andreas Mattsson: Visualisere og dele en kursplan for å gjøre det mer oversiktlig og lettere for lærerne å besøke/hospitere hos hverandre. Selv om viljen er sterk, er det ikke alltid like lett å få til. Det er vanskelig å finne luker i kursene der vi kan samarbeidet.

Andreas Widholm: Russland/Ukraina/desinformasjon – har forskningssamarbeid, men lite praktisk samarbeid. Mulighet for å gjøre noe sammen om dette + kildekritikk?

Karinne Sjørgård Olsen: Nord har samarbeid med Nordic Press Centre i Washington D.C. Studietur med studenter vår 23. Fruktbart og fint samarbeid, Nordic Press Centre er veldig interessert i videre samarbeid med nordiske utdanningsinstitusjoner.

Sak 3/23 Journalistlærerkonferansen høst 24 – del 1

Konferansen planlegges i Kristiansand høsten 2024. Innspill til tidspunkt i september?

De fleste er travelt opptatt med semesterstart i august/september. Må heller ikke krasje med Norsk medieforskerkonferanse i midten av oktober 24 i Ålesund. Konferansen blir på 2 dager med mulighet for (frivillig) felles middag kvelden før dag én. Konferansen blir 100% fysisk. Ingen digitale løsninger, krevende å få til å fungere bra. Mulige datoer for lærerkonferansen er 19.-20 september eller 10.-11 oktober.

Hva skal til for å få med mange på dette?

Relevant program, muligheter for erfaringsutbytte, og en bra pris. Bra å ikke ha digitale muligheter. Melde tidspunkt og program tidligst mulig. Være samlokalisert.

Foreslåtte tema:

Diversitet og mangfold, kunstig intelligens, erfaringsutveksling om praktisk undervisning, studentkultur (hvordan endres studentene våre? Hvordan kan vi lage best mulig utdanning til gen Z?)
Hva er utholdenheten i yrket? Hva skjer med de som har vært i jobben noen år?

Sak 4/23 Nettverkstreff og aktivitet fremover

Tidligere var det annethvert år med lærerkonferanse og ledermøte. Hva gjør vi fremover?

Jan Örneus: Viktig med fysiske møter en gang i året (møte + konferanse) og ett digitalt møte hvert år. Altså møtes vi fysisk én gang i semesteret.

Andreas Widholm: Ha mulighet for digitale løsninger på fysiske møter.

Louise Kjærgaard: Enig med Widholm, ikke alltid mulig å møte opp. Både på grunn av kalender og klimaaspektet.

Solveig Schmidt: Greit å planlegge eller praktiske samtaler online, men når innholdet krever at vi møtes fysisk, så gjør vi det. Vanskelig å diskutere og komme frem til en løsning online.

Sak 5/23 Status medlemmer i nettverket v/Maarit Jaakkola

Tidligere medlem Umeå universitet har søkt om å gjenopprette medlemskap. Nettverket ønsker universitetet velkommen.

Sak 6/23 Økonomi og medlemskontigent

Nettverket har fått penger fra Nordpluss gjeldende fra 15.05.23 til 1.10.24 på 32.000 euro. Pengene er øremerket mobilitet, utvikling og samarbeid. Målet er å bruke alle pengene.

Nettverket har egen regnskapsfører og prosjektnummer på OsloMet. Medlemsavgift differensiert på størrelse på utdanningen. Vi må igjen begynne med kontingent for å drifte nettverket. Bør *minst* være likt beløp fra 2016, om ikke mer. Ingen beskatning på kontingentbetaling. Forslått å starte kontingentbetalingen i 2023. Kontingenten skal blant annet dekke noe av utgiftene knyttet til lærerkonferansen.

Tidligere var prisen på kontingenten tredelt, basert på utdanningsinstitusjonens størrelse.

Nettverket innfører lik kontingent (kr 7.500 NOK) på medium og stor størrelse i 2023, kr 2.500 NOK til Grønland og Samisk høyskole. Den innbetalte medlemsavgiften vil i all hovedsak brukes til lærerkonferansen.

DEL 2: FYSISK MØTE

Til stede: Hilde Kristin Dahlstrøm, Anders Graver Knudsen, Solveig Schmidt, Hans Martin Djupvik, Lars Richard Bache, Jan Örneus, Birgit Røe Mathiesen, Astri Gynnild, Ragnhild Sofie Selstø (referent)

Sak 7/23 Journalistlærerkonferansen høsten 24 – del 2

Mer konkrete innspill til konferansen: Prekonferanse? Tema? Navn? Innspill?

Programmet må reflektere hverdagen vår og det er viktig med fleksible rammer og fritid slik at det er mulig å nettverke. Foreslått å ha kortere sesjoner på 45 minutt etterfulgt av 15 minutt pause. Kan legge sesjoner parallelt og åpne opp for å muligheten til å «shoppe». Kan ha en kombinasjon av plenum og mindre sesjoner/workshops.

Forslag til navn og tema:

- Gudrun Rydningen om ideutvikling og idearbeid.
- Studentene er dårligere i skriftlig morsmål, ha en sesjon om språkpedagogikk?
- Hvilken samfunnskunnskap skal studentene kunne? Språk – hvordan skal vi sørge for at vi (og studentene) forstår hverandre?
- Ha fellessesjoner om rekruttering/mangfold og ungdomskulturen. Resten kan være delt opp i mindre sesjoner, gjerne på linjene journalistikk og pedagogikk.

Sak 8/23: Stadgar og utforming av utlysning mobilitetsmidler

<https://nordiskjournalistutbildning.org/samarbetskommitten/stadgar/>

Punkt 9: Samarbetskommittén väljer ordförande för en period av tre år. Ordförandeskapet växlar mellan länderna.

Gruppen foreslår å endre punktet til to år, det ett år kan brukes til forberedelse, ett år til arrangere lærerkonferansen.

Gruppen er enig om fortløpende søknadsfrist, men ta vurderinger dersom prosjektet er over en viss størrelse eller spesielle tema. Følge maksbeløp på [nettsidene](#). Legger til et punkt i søknaden der vi ber om en prosjektbeskrivelse. Hilde Kristin, Anders og Ragnhild utformer et forslag til søknadsskjema som godkjennes av øvrige medlemmer. Gruppen foreslår å begrense stipendet til Ekspressmobilitet og fjerne lengre studentopphold (Eramus dekker dette allerede).

Hilde Kristin, Anders og Ragnhild utformer et forslag til søknadstekst for lærermobilitet.

Sak 9/23: AI i journalistutdanningen

Kunstig intelligens i journalistikk/akademisk arbeid? Status i de nordiske journalistutdanningene.

Runde:

OsloMet/Anders Graver Knudsen: Tenker og prater mye, har gått fra panikk til å se muligheter. Utfordringen er at ingen klarer helt å se for seg hva KI vil bety på sikt. Gjort endringer i eksamensformer fra høsten 23 (fra hjemmeeksamen til skoleeksamen med fysiske hjelpemidler som litteratur og forelesningsnotater) som følge av ChatGPT.

DMJX/Solveig Schmidt: Også endret noen eksamener. Vi ser mulighetene ChatGPT gir, men stiller spørsmål til hva det vil bety for kompetansen vi skal lære studentene. Hva vil det bety det for praktisk journalistikk? Mye snakk, mange baller i luften, men lite konkrete konsekvenser.

Volda/Hans Martin Djupvik: Tester eksamensoppgaver på ChatGPT for å en følelse på hvordan en slik besvarelse vil se ut. Studentene skal lære å publisere et journalistisk produkt. Hvis KI kan løfte kvaliteten på det, er det velkomment. Det er litt for mye panikk, og ser ikke på et eventuelt forbud som fruktbart. ChatGPT er en del av verden vi lever, vi må heller finne gode måter å få det inn i utdanningen.

Høyskolen Kristiania/Lars Richard Bache: Snakket lite konkret i miljøet. Ingen grep er innført som følge av ChatGPT. Studiet har mange hjemmeeksamener, skolen har som innsparingsledd å kun ha hjemmeeksamener. Sitter på gjerdet og følger med.

Jan Örneus: Mye prat, men litt som strutsen og stapper hodet i sanden. Diskusjonen går sent, ingen foreløpige tiltak eller endringer.

Nord universitet/Birgit Røe Mathiesen: Diskuterer mye, men har ingen løsninger. Mye diskusjon om eksamensformer, og går mot mindre hjemmeeksamener og flere skoleeksamener. Mulig samarbeid med Avisa Tromsø om KI, både undervisning og forskning.

Universitetet i Bergen/Astri Gynnild: Det er mye som foregår, men samtidig ikke foregår. Har store forskningsprosjekter med teknologer på gang. Hatt mye seminarer og forelesninger fra de ulike miljøene med sine perspektiver. Vurderer nåværende tidspunkt til å lene seg tilbake å observere. Melding fra rektor at ingenting skal endres i eksamensformer.

Universitetet i Stavanger/Ragnhild Sofie Selstø: Aktuelt tema for ny master i Digital Society. Kollega Espen Reiss Mathiesen har samme med forskningsassistent skrevet en rapport om hvordan norske redaksjoner bruker KI i journalistikken. Åpenbar utfordring at feltet endrer seg nærmest fra dag til dag. Blir foreløpig brukt til å kartlegge hvordan vi kan justere utdanningen etter bransjen. Mulig å samarbeide på tvers av nordiske journalistikkutdanninger og utvide rapporter til å omfavne flere redaksjoner? Rapporten «Gunstig intelligens» sendes ut til nettverket.

NLA/Hilde Kristin Dahlstrøm: Seminar med NRK Beta om hvilke muligheter som finnes i ChatGPT. Mange opplevde det som en øyeåpner. Anbefaler å ha en dag med kollegene for å «leke» og teste verktøyene som finnes. I undervisningen har vi gitt studenter å faktasjekke tekster generert av ChatGPT. I første omgang har ChatGPT endret måten vi formulerer eksamensspørsmålene på. En oppgave var for eksempel at studentene skulle se PFU behandle en bestemt sak i en stream, og deretter vise til de etiske reglene og diskusjonene som ble tatt opp. Deretter skulle studentene prøve å la ChatGPT gjøre samme jobb. Det er ikke forbudt å bruke ChatGPT, men forbudt å bruke noen andre sin tekst. Teknologien er, og vil være en utfordring da både chatGPT og studentene blir bedre og bedre, og det blir vanskeligere og vanskeligere med plagiatkontroll. Vi må lære studentene å være kritisk til informasjon de mater inn til språkmodellene. Erfarerer at ny teknologi også gjør oss mer bevisst på de verdiene som alltid har ligget til grunn.

Sak 10/23: Eventuelt

Etterspør en liste over tidligere ordførere og hvem sin tur det er årene fremover.

Nettsidene til nettverket trenger en oppdatering. Gruppen er enig om å sikre korrekt og oppdatert informasjon, men samtidig holde det enkelt. Siden skal inneholde søknader til ekspressmobilitet og lærermobilitet, kurskalender på lærestedene og lærerkonferansen (påmelding og program). Hilde Kristin Dahlstrøm ber Maarit Jaakkola om at den norske komiteen får tilgang til å administrere nettsidene.